

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Fakultet zabytkoznawczy - malarstwo, PG_00165413						
Kierunek studiów	Ochrona dóbr kultury i muzealnictwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Beata Purc				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Beata Purc dr hab. Andrzej Woziński				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		45.0	77
Cel przedmiotu	W ramach tego fakultetu student ma do wyboru jeden z dwóch wchodzących w jego skład bloków tematycznych. Fakultet dotyczący malarstwa zapozna studentów z najważniejszymi technikami, ich możliwościami estetycznymi, z podłożami wykorzystywanymi w malarstwie, ich właściwościami. Zapozna studentów ze strukturą fizyczną obrazu oraz procesem jego powstania od przygotowania podłoża, poprzez wykonanie rysunku na zaprawie do nałożenia warstw farby w okresie od średniowiecza po czasy współczesne.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ODKML3_U08] Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków	K_U08: Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania w dyskusji nad historią, funkcjami i proveniencją form wykorzystując przy tym doświadczenia innych badaczy, formułując wnioski dotyczące historii, datowania i atrybuowania zabytków	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_U01] Potrafi prawidłowo dobierać źródła i poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu	K_U01: Potrafi prawidłowo dobierać źródła i poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla badania malarstwa pod kątem zabytkoznawczym w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu dotyczącego problematyki malarstwa	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[ODKML3_U05] Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych, różnych zasobów dostępnych w internecie itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu	K_U05: Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych, różnych zasobów dostępnych w internecie itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji zabytków	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[ODKML3_W07] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony i utrzymania dziedzictwa kulturowego	K_W07: Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony zabytków malarstwa	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K_K01: Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w zakresie badania konkretnego zabytku	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_K05] Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za jakość przekazywanej wiedzy	K_K05: Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za jakość przekazywanej wiedzy zabytkoznawczej	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_W06] Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki/muzeologa/zabytkoznawcy, w szczególności metody analizy i interpretacji wytworów sztuki różnych epok	K_W06: Zna w zaawansowanym stopniu narzędzia służące analizie wytworów malarstwa różnych epok pod kątem ustalania ich historii datowania i atrybuowania	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_W02] Zna w zaawansowanym stopniu terminologię, teorię i metodologię nauk o sztuce	K_W02: Zna w zaawansowanym stopniu terminologię, teorię i metodologię odnoszącą się do malarstwa	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_K06] Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej	K_K06: Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_U03] Potrafi krytycznie analizować i oceniać artystyczną wartość dzieł sztuki	K_U03: Potrafi krytycznie analizować i oceniać historyczną i artystyczną wartość dzieł sztuki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[ODKML3_U07] Potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim i obcym o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł, prawidłowo stosując fachową terminologię z zakresu nauk o sztuce	K_U07: Potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim i obcym, w tym przede wszystkim analizy dzieł malarstwa o różnej formie, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł, prawidłowo stosując fachową terminologię z zakresu zabytkoznawstwa	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja

Treści przedmiotu	- Charakterystyka podłoży (papier, pergamin, płótno, drewno, ściana) i sposoby ich przygotowania; - Techniki malarskie, ich specyfika, pigmenty i spoiwa. - Rola rysunku w powstaniu obrazu. - Proces powstania obrazu w różnych technikach. - Wybrane przykłady pokazujące powstawanie obrazu od średniowiecza po współczesność. BLOK II 1. Malarska praktyka, sposoby kształcenia, cechy i mecenat 2. Pojęcia: obraz, rama, sygnatura, repetycje, kopia, fałszerstwa, rekonstrukcje 3. Forma w malarstwie i jej badanie 4. Kompozycja w malarstwie 5. Projekt, podrysowanie, rysunek skończony, szkic w malarstwie, modello bozzetto 6. Perspektywa jako forma wykreślna i symboliczna, triki optyczne 7. Środki wyrażania przestrzeni w obrazie. Odtworzenie a artystyczna interpretacja rzeczywistości 8. Struktura obrazu w średniowieczu, czasach nowożytnych, malarstwie XIX i malarstwie nowoczesnym 9. Techniki malarskie. Podobrazia, Zaprawy, pigmenty, spoiwa i barwniki, spękania w aspekcie historycznym 10. Charakterystyka spoin, spękań, faktur, budowa techniczna obrazu, dendrologia 11. Obserwacja obrazu, stan zachowania, opis technologiczny, analiza porównawcza, badania chemiczne, konserwatorskie, treść 12. Badanie dzieł malarskich wykorzystujące UV, IR, RTG w celu wykrycia autora, stylu, sygnatury, warstw malarskich i rysunkowych 13. Przykłady oryginalnych dzieł z malarstwa włoskiego, niderlandzkiego, flamandzkiego i holenderskiego (XVI-XVII w.), zastosowanie fotografii fluorescencyjnej, w podczerwieni, mikrofotografii, fotografie rozwarstwiającej (Muzeum) 14. Zagadnienia techniczne i metody konserwatorskie oraz prowadzenie dokumentacji konserwatorskiej. Postęp naukowo badawczy w konserwacji pomocą dla badań nad obrazami. Badanie spektralne i mikrochemiczne. Wizyta w pracowni konserwatorskiej (Muzeum)		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Kolokwium zaliczeniowe	51.0%	50.0%
	Przygotowanie prezentacji na wybrany temat	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		G. Bastek, Warsztaty weneckie w drugiej połowie XV i w XVI wieku. Bellini, Giorgione, Tycjan, Tintoretto, Warszawa 2011 B. Dąbówna, Warsztat malarza cechowego w Polsce, Studia renesansowe, t. 4, Wrocław-Warszawa-Kraków 1964. J. Gadomski, Gotyckie malarstwo tablicowe Małopolski, t. I-III (rozdziały dotyczące techniki malarskiej). M. Rzepińska, Historia koloru w malarstwie europejskim (t. 1, 1970, t. 2, 1979; oraz późniejsze wydania). Serenissima. Światło Wenecji. Dzieła mistrzów weneckich XIV-XVIII wieku ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie w świetle nowych badań technologicznych, historycznych i prac konserwatorskich. Katalog wystawy w Muzeum Narodowym w Warszawie październik-grudzień 1999, (rozdz. Projekt badawczy Serenissima; partie omawiające budowę poszczególnych obrazów w Katalogu; Słownik) Techniki wielkich mistrzów malarstwa. Opracowanie zbiorowe, Warszawa 2006 J. Werner, Podręczna technologia dla artystów plastyków, Kraków 1958 (i późniejsze wydania). K. Zwolińska, Podręczna technologia malarstwa, Warszawa 1997. L. Losos, Techniki malarskie, Warszawa 1991. W. Ślesiński, Techniki malarskie. Spoiwa mineralne, Warszawa 1983. W. Ślesiński, Techniki malarskie. Spoiwa organiczne, Warszawa 1984. Rzeźba: A. Ziomecka, Śląskie retabula szafowe w drugiej połowie XV i na początku XVI wieku, Roczniki Sztuki Śląskiej, X, 1976 (ustępy dotyczące kwestii techniki i technologii) Terminy z zakresu technik malarskich ze Słownika terminologicznego sztuk pięknych, pod red. S. Kozakiewicza, Warszawa 1976 [oraz wydania późniejsze] BLOK II 1. Jerzy Werner, Podstawy technologii malarstwa i grafiki, wyd. 5, Warszawa-Kraków 1975 także wyd. 1989 2. Bohuslav Slánský, Technika malarstwa, T. I, T.II (Badanie i konserwowanie obrazów), tłum. F. Aleksandrowicz, Stanisław Garołomski, Warszawa Arkady 1963 3. Tadeusz Ciemiński, Techniki malarskie, Wrocław 1952 4. Karol Homolacs, Kolorystyka malarska, Warszawa 1960 5. Jan Hopliński, Farby i Spoiwa malarskie, Wrocław-Kraków 1959 6. Bohdan Marconi, O sztuce konserwacji, Warszawa 1982 7. W. Ślesiński, Techniki malarskie. Spoiwa mineralne, Warszawa 1983. 8. W. Ślesiński, Techniki malarskie. Spoiwa organiczne, Warszawa 1984. 9. Max Doerner, Materiały malarskie I ich zastosowanie, oprac. Toni Roth, Warszawa 1975 10. Techniki wielkich mistrzów malarstwa, David A. A. Anfam, Mary Beal, Edwin Bowes i inni, tłum. Dorota Stefańska-Szewczyk, Monika Dolińska, Bożena Mierzejewska, Warszawa 1999 11. M. Rzepińska, Historia koloru w malarstwie europejskim (t. 1, 1970, t. 2, 1979 12. Mieczysław Porębski, Tryptyk zaśnieżenia Marii Panny z Kościoła Mariackiego w Krakowie. Struktura I obrazowanie, Folia historiae atrium, t. XXV, (1989), s. 37-56 13. J. Olszewska-Świetlik, Technologia i technika gdańskiego malarstwa tablicowego drugiej połowy XV wieku, Toruń 2005

		14. Jerzy Gądomski, Gotyckie malarstwo tablicowe Małopolski, Warszawa-Kraków 1995 15. Serenissima. Światło Wenecji. Dzieła mistrzów weneckich XIV-XVIII wieku ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie w świetle nowych badań technologicznych, historycznych i prac konserwatorskich. Katalog wystawy w Muzeum Narodowym w Warszawie październik-grudzień 1999 16. G. Bastek, Warsztaty weneckie w drugiej połowie XV i w XVI wieku. Bellini, Giorgione, Tycjan, Tintoretto, Warszawa 2011 17. Maria Roznerska, Techniki malarskie małych mistrzów holenderskich XVII w., Toruń 1991 18. Władysław Ślesieński, Warsztat artysty-malarza z pierwszej połowy XIX wieku, Ochrona Zabytków 22/4 (87), (1969), s. 257-262 19. Stanisław Sheybal, Podstawowe zasady geometrii wykreślnej i perspektywy malarskiej, Łódź-Warszawa 1958 (cz.2. rozdz. Podstawowe zasady perspektywy malarskiej, s. 181-317) 20. Ekkehard Kaemmerling, Ikonographie und Ikonologie, Theorien-Entwicklung-Probleme. Bildende Kuns als Zeichensystem. 1, Köln 1987 21. Słownik terminologiczny sztuk pięknych, red. S. Kozakiewicz, Warszawa 1976 22. L.F. Shegin, Die Sprache des Bildes. Form und Konvention in der alten Kunst, Dresden 1987
--	--	--

	Uzupełniająca lista lektur	E. Krebs, H. Westhoff, R. Hahn, Werkzeuge und Materialien in den spätmittelalterlichen Werkstätten der Bildhauer, Schreiner und Maler, [w:] Meisterwerke massenhaft. Die Bildhauerwerkstatt des Niklaus Weckmann und die Malerei in Ulm um 1500. Hg. Von G. Weilandt. Württembergisches Landesmuseum Stuttgart, Altes Schloß, vom 11.5.-1.8.1993, Stuttgart 1993, s. 301-310; C. Lichte, G. Weilandt, Prachtvoll und wandelbar. Entstehung und Funktion von Flügelretabeln im Mittelalter, Stuttgart 1994; K. Petermann, Bernt Notke: Arbeitsweise und Werkstattorganisation im späten Mittelalter, Berlin 2000; BLOK II 1. German and Netherlandish Paintings 1450-1600 (The Collections of The Nelson-Atkins Museum of Art), by Burton L. Dunbar, i inni, Washington 2005 2. Agnes Tiede, Flämische Gemälde im Städel Museum, 1550-1800, teil. 1-2, Frankfurt am Main 2009 3. Ewa Doleżyńska-Sewerniak, Warsztat artysty malarza w XVIII stuleciu na przykładzie dzieł Szymona Czechowicza (1689/1775) oraz twórców jego kręgu, Toruń 2023 4. Benon Miśkiewicz, Wstęp do badań historycznych, Warszawa-Poznań 1985 5. Gerard Heinz-Mohr, Lexikon der Symbole, Düsseldorf Köln 1974 (inne wydania) 6. Eduard Urech, Lexikon christliche Symbole, Konstanz 1989 7. Perspektywa, iluzja, iluzjonizm, w oprac. Dorota Folga Januszewska, muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 1981 8. Władysław Lam, podstawowe ćwiczenia z rysunku i malarstwa, T. 1, Poznań 1954 9. Ernst Kiesling, Wesen und Technik der Malerei, Leipzig 1908 10. Ludwig Hantsch Fischer Ölmalerei. Die Technik, Wien 1911 11. Magdalena Kapka, Elżbieta Basiul, Warsztat malarski Pietera Meulenera na przykładzie obrazu Potyczka jeźdźców w krajobrazie (1647 r.) z Muzeum Narodowego w Poznaniu oraz innych dzieł malarza, znajdujących się w zbiorach polskich Acta Universitatis Nicolai Copernici. Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo XLIV, Toruń 2013, s. 183-201
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Społeczność malarska a wyraz plastyczny dzieła Warsztat nowożytnego malarza Barwniki malarskie Spękania warstwy malarskiej Techniki badań nad malarstwem	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.